

**แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21ตามหลักพละ 5
ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี**
**GUIDELINES FOR ENHANCING TEACHER COMPETENCIES IN SELF-DEVELOPMENT
COMPETENCIES IN THE 21ST CENTURY BASED ON THE FIVE BALA PRINCIPLES
OF THE CHATURAMIT THA CHIN SCHOOL GROUP, SUPHAN BURI PROVINCE**

¹ภัทรพร ทรงภัก Pattaraporn Trongpok ²พีรวัฒน์ ชัยสุข Peravat Chaisuk

³มนัสนันท์ บุญปู Manassanan Boonpoo

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: ppphatt19961@gmail.com

Article Received: August 12, 2026. Revised: September 28, 2026. Accepted: September 29, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรทั้งหมดในการวิจัยที่เป็นผู้บริหารและครู จำนวน 109 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 ควรบูรณาการหลักธรรมเข้ากับสมรรถนะ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสำรวจและประเมินตนเอง (ศรัทธา วิริยะ สติ) มุ่งเน้นความเชื่อมั่นในศักยภาพและประเมินตนเองอย่างซื่อสัตย์ (2) ด้านการศึกษาค้นคว้า (สติ สมาธิ) มุ่งเน้นการรู้เท่าทันสื่อและจดจ่อกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม (วิริยะ ปัญญา) มุ่งเน้นความเพียรในการสร้างสรรค์และจัดการความรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหา และ (4) ด้านการแลกเปลี่ยนและสร้างเครือข่าย (ศรัทธา สมาธิ) มุ่งเน้นการสร้างควมไว้วางใจและมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียน และ 3) แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 ของกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี นำเสนอผ่านองค์ความรู้รูปแบบ S-R-I-N Model ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสำรวจและประเมินตนเอง (S) เน้นการทบทวนตนเองตามความเป็นจริงและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) อย่างกัลยาณมิตร (2) ด้านการศึกษาค้นคว้า (R) เน้นการใช้วิจารณ์ญาณในการเลือกใช้เทคโนโลยีและมีวินัยในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม (I) เน้นการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม และ (4) ด้านการแลกเปลี่ยนและสร้างเครือข่าย (N) เน้นการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ (PLC) ลดช่องว่างระหว่างวัย และแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี โดยมีหลักพละ 5 เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การเสริมสร้างสมรรถนะครู, การพัฒนาตนเอง, ศตวรรษที่ 21, หลักพละ 5

Abstract

This research article aims: 1) to study the state of enhancing teachers' self-development competencies in the 21st century; 2) to study the methods for enhancing teachers' self-development competencies in the 21st century based on the Five Bala principles (Five Strengths); and 3) to study the guidelines for enhancing teachers' self-development competencies in the 21st century based on the Five Bala principles. This study employed a mixed-methods research design. The quantitative research utilized a questionnaire administered to the entire population of 109 school administrators and teachers. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research involved interviews with 7 key informants, with data analyzed using content analysis.

The research results revealed that: 1) The overall state of enhancing teachers' self-development competencies in the 21st century was at a high level. 2) The methods for enhancing teachers' self-development competencies in the 21st century based on the Five Bala principles should integrate Dhamma principles into 4 competency areas: (1) Self-exploration and assessment (Saddhā, Viriya, Sati), focusing on confidence in one's potential and honest self-assessment; (2) Research and study (Sati, Samādhi), focusing on media literacy and concentration on lifelong learning; (3) Knowledge and innovation creation (Viriya, Paññā), focusing on perseverance in creating and managing knowledge for problem-solving; and (4) Exchange and networking (Saddhā, Samadhi), focusing on building trust and sharing common goals in student development. 3) The guidelines for enhancing teachers' self-development competencies in the 21st century based on the Five Bala for the Chaturamit Tha Chin School Group, Suphan Buri Province, were presented as a body of knowledge through the S-R-I-N Model, consisting of 4 components: (1) Self-exploration and assessment (S), emphasizing realistic self-reflection and providing constructive feedback; (2) Research and study (R), emphasizing critical judgment in technology use and discipline in lifelong learning; (3) Innovation and knowledge creation (I), emphasizing systematic knowledge management and action learning to create innovations; and (4) Networking and exchange (N), emphasizing the drive of Professional Learning Community (PLC) processes, bridging generation gaps, and sharing good practices. The Five Bala principles serves as the core driving force for strong and continuous professional development.

Keywords: Enhancing Teachers' Competencies, Self-Development, 21st Century, The Five Bala Principles

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้ครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่สามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ การพัฒนาสมรรถนะของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคใหม่ การที่ครูจะทำหน้าที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างสมบูรณ์นั้น ครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถตามแนวคิดและทฤษฎีในการสอนที่ดี ทักษะ ทศนคติ แรงจูงใจ ความเชื่อและอุปนิสัยที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมการทำงาน อันจะส่งผลต่อความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดในภาระงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ท่ามกลางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ครูจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก ชี้แนะแนวทาง เป็นที่ปรึกษาและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่ ครูผู้สอนที่ดีต้องนำความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะ และเจตคติของตนมาพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมออกไปประกอบอาชีพและใช้ชีวิตร่วมกับสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการผลิต การพัฒนาและการใช้ครู ที่ล้วนต้องการการปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียน แม้ปัจจุบันจะมีข้อเสนอนโยบายการพัฒนาครูจากองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังต้องการการเติมเต็มและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านการผลิต การพัฒนา และการใช้ครูในโอกาสต่อไป (พิณสุตา สิริรังศรี, 2559)

ปัจจุบันสมรรถนะมีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของครู การพัฒนาครูจึงเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษา เนื่องจากความสำเร็จและประสิทธิภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถและความร่วมมือของครู หากครูขาดความรู้ความสามารถ ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่มีความผูกพันต่อองค์กร ขาดความรับผิดชอบ เกิดความขัดแย้ง แยกความสามัคคี หรือปฏิบัติงานโดยขาดความกระตือรือร้นและไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ สถานศึกษาย่อมประสบกับความล้มเหลว การพัฒนาครูจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าครูในสถานศึกษาจะมีความสามารถเพียงใด แต่เมื่อเวลาผ่านไปความรู้และความชำนาญอาจลดลงหรือการปฏิบัติงานที่จำเจอาจก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ ดังนั้น การที่ผู้บริหารให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ² ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้ครูเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้น โดยครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี ตลอดจนมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 (กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2568)

ครูจึงถือว่ามีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้อย่างถูกต้อง แต่ในขณะเดียวกันปัญหาด้านการศึกษาก็มีสาเหตุมาจากครูด้วยเช่นกัน การศึกษาที่ไม่พัฒนาหรือไม่มีคุณภาพอาจจะมีหลากหลายสาเหตุ จึงได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยมีข้อกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูโดยการกำหนดสมรรถนะหลัก (Core

Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team) สมรรถนะที่ 5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) ปัญหาของการพัฒนาตนเองของครูตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ทั้งบทความและวารสารที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาของความต้องการที่จะพัฒนาตนเองของครูในหลายๆ ด้านและยังรวมทั้งวิธีการในการพัฒนาตนเองที่หลากหลาย แต่ยังคงขาดรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ความพร้อม เครื่องมือ สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งเรียนรู้ ของขอบเขตหน่วยงานวิจัยประกอบกับครูยุคปัจจุบันที่เผชิญการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่ก้าวผ่านไปอย่างรวดเร็ว ครูจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตนเองและคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและควรมีการแสวงหาแนวทางอย่างหลากหลาย ทั้งการอบรม การเพิ่มทักษะ การจัดทำหลักสูตรเพื่อตอบสนองให้ได้ครูที่มีคุณภาพ อีกประการปัญหาในการพัฒนาครูไม่ได้เกิดจากระบบที่ไม่ดี หากแต่เกิดจากการที่ครูขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง รวมถึงยังขาดการจัดการความรู้ที่ดีและไม่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน (เลขา ปิยะอัจฉริยะ, 2568)

พระพุทธเจ้าได้ทรงใช้หลักพละ 5 เป็นหนึ่งในหลักธรรมสำคัญในการสอนพระสาวกเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความหลุดพ้นจากความทุกข์และความสุขที่แท้จริง หนึ่งในตัวอย่างที่สำคัญคือเรื่องของพระมหาโมคคัลลานะ พระอัครสาวกเบื้องซ้ายที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีฤทธิ์มากที่สุด ซึ่งในช่วงหนึ่งของการปฏิบัติธรรม ท่านต้องเผชิญกับอุปสรรคใหญ่คือความง่วงเหงาหาวนอนจนไม่สามารถนั่งสมาธิได้อย่างมั่นคง พระพุทธเจ้าจึงได้ประทานคำสอนเกี่ยวกับพละ 5 เพื่อให้ท่านเอาชนะอุปสรรคนี้ จนในที่สุดท่านก็สามารถบรรลุเป็นพระอรหันต์ได้ (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2546) หลักธรรมพละ 5 แปลว่า กำลังหรือพลัง หมายถึง หลักธรรมอันทำให้เกิดกำลังใจ ความเชื่อมั่น และความมั่นคงทางจิตใจ มี 5 อย่าง คือ 1) สัทธา ความเชื่อ 2) วิริยะ ความเพียร 3) สติ ความระลึกได้ 4) สมาธิ ความตั้งใจมั่น และ 5) ปัญญา ความรอบรู้ ธรรม 5 อย่างนี้จึงเรียกว่า พละ เพราะเป็นคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งมั่นคง เป็นเครื่องสนับสนุนแก่อริยมรรคและเรียกอีกอย่างว่า อินทรีย์ เพราะต่างเป็นใหญ่ในกิจของตน ธรรมเหล่านี้เป็นเครื่องเสริมพลังที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะและความเชื่อมั่นให้กับครู ทำให้ครูมีความกล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรอบคอบ มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ มีความมั่นคงทางจิตใจ ควบคุมอารมณ์ได้ดี ไม่หวั่นไหวต่อสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนสามารถปรับตัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น อันจะส่งผลให้การพัฒนาตนเองของครูดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การเสริมสร้างสมรรถนะครูตามหลักธรรมพละเป็นกรอบแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในทุกมิติอย่างบูรณาการและสมดุล แนวคิดนี้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ที่มีได้จำกัดอยู่เพียงความรู้ทางวิชาการและทักษะการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีสุขภาวะที่ดี การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาการทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีภาวะผู้นำ การมีคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตวิญญาณความเป็นครูที่เข้มแข็ง

กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นกลุ่มโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ การเสริมสร้างสมรรถนะครูในกลุ่มโรงเรียนนี้ให้สอดคล้องกับหลักพละ 5 จะช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรอบด้าน เข้าใจบริบทของผู้เรียนและชุมชน สามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการและส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาครูตามหลักพละ 5 ยังส่งผลต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง

และชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, 2568)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพล 5 กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูและวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเอง โดยศึกษาจากผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหารและครู เพื่อสร้างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเสริมสร้างสภาพสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ คณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี รวม 12 โรงเรียน จำนวน 109 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือรักษาการในตำแหน่ง และผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ทั้งหมดจำนวน 7 รูป/คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม มีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี จากวารสาร ตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 6) ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเสริมสร้างสภาพสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่

21 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ตามมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของแบบลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scale)

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการเสริมสร้างสภาพสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อสภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี

สภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการเสริมสร้างสมรรถนะ			
	μ	σ	เห็นด้วย	อันดับ
1. ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู	4.41	0.52	มาก	2
2. ด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามความรู้และข่าวสารใหม่ ๆ ทางวิชาการ	4.52	0.45	มาก	1
3. ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ	3.98	0.68	มาก	4
4. ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย	4.15	0.61	มาก	3
ภาพรวม	4.27	0.57	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการเสริมสร้างสภาพสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามความรู้และข่าวสารใหม่ ๆ ทางวิชาการ ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย และด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ ตามลำดับ

2. วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

2.1 ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย คือสถานศึกษาต้องเร่งลดภาระงานที่ไม่จำเป็นเพื่อคืนเวลาให้ครูได้ทำ PLC สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ลดช่องว่างระหว่างวัย เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างปลอดภัย พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในระดับชุมชนและระดับออนไลน์ โดยยึด หลักพละ 5 เป็นเครื่องมือในการสร้างความไว้วางใจ ความเพียร การสื่อสารอย่างมีสติ การตั้งเป้าหมายร่วมกัน และการใช้ปัญญาต่อยอดความรู้ เพื่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้วิชาชีพที่เข้มแข็งและยั่งยืน

2.2 ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ คือสถานศึกษาต้องปรับทัศนคติของครูให้เข้าใจแก่นแท้ของนวัตกรรม ส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อไม่ให้ความรู้สูญหาย สร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับความผิดพลาด ลดการทำนวัตกรรมเพื่อล่ารางวัลแต่ให้ทำเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นหลัก โดยยึดหลักผล 5 เป็นพลังขับเคลื่อนให้ครูมีความเชื่อมั่น ความเพียร มีสติในการมองปัญหา มีสมาธิและใช้ปัญญาในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ

2.3 ด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามความรู้และข่าวสารใหม่ ๆ ทางวิชาการ คือ สถานศึกษาต้องพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี AI ให้กับครู ส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเชิงลึก ลดช่องว่างระหว่างการอบรมกับการปฏิบัติจริง และแก้ปัญหาข้อจำกัดด้านภาษา โดยยึด "หลักผล 5" เป็นเครื่องมือในการสร้างศรัทธาต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความเพียรในการค้นคว้า มีสติคัดกรองข้อมูล มีสมาธิจดจ่อ และใช้ปัญญาในการนำความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการสอนได้อย่างแท้จริง

2.4 ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู คือสถานศึกษาต้องเปลี่ยนรูปแบบการประเมินจากการมุ่งหวังเลื่อนขั้นมาเป็นการมุ่งพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง รับฟังเสียงสะท้อนจากผู้เรียน ให้ความสำคัญกับการประเมินสุขภาพจิตและจรรยาบรรณวิชาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมกระบวนการเปิดชั้นเรียนแบบกัลยาณมิตร โดยยึดหลักผล 5 เป็นเข็มทิศให้ครูมีศรัทธาในการพัฒนาตนเอง มีความเพียร มีสติในการประเมินอย่างซื่อสัตย์ มีสมาธิในการใคร่ครวญทบทวนและใช้ปัญญานำข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

3. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักผล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

3.1 ด้านสมรรถนะทางดิจิทัลและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะครู กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านสมรรถนะทางดิจิทัลและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี พบว่ามีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 Digital Teacher วิถีพุทธ กิจกรรมที่ 2 Upskill & Reskill ครูยุคใหม่ กิจกรรมที่ 3 รู้เท่าทันสื่อ สู่ครูมืออาชีพ กิจกรรมที่ 4 Focus on Learning Design และกิจกรรมที่ 5 นวัตกรรมทางการศึกษา (Edu-Innovator)

สรุปผลการจัดกิจกรรมด้านดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เน้นการนำหลักผล 5 มาบูรณาการสู่การปฏิบัติจริง เพื่อยกระดับสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของครู เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่มีความเชี่ยวชาญทางดิจิทัล รู้เท่าทันสื่อ และสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

3.2 ด้านการจัดการอารมณ์และสุขภาวะทางวิชาชีพ แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะครู กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน จังหวัดสุพรรณบุรี “ด้านการจัดการอารมณ์และสุขภาวะทางวิชาชีพ” พบว่ามีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 ปลุกไฟในตัวครู (Inspiring Teacher) กิจกรรมที่ 2 PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้และเยียวยาใจ กิจกรรมที่ 3 สติบำบัด...ก่อนเริ่มสอน (Mindful Teaching) กิจกรรมที่ 4 ครูยุคใหม่ หัวใจยืดหยุ่น (Resilience in Action) และกิจกรรมที่ 5 ถอดบทเรียนเพื่อพัฒนา (After Action Review: AAR)

สรุปผลการจัดกิจกรรมด้านสุขภาวะทางวิชาชีพ กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจันได้ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะตามหลักผล 5 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตใจและภาวะผู้นำของครู ผ่านรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การฝึกสติ และการสะท้อนคิด เพื่อให้ครูมีภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพร้อมเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความสุขให้แก่ผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามความรู้และข่าวสารใหม่ๆ ทางวิชาการ ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย และด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนรงค์ จารุเมธีชน (2556) พบว่า 1) รูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา จำแนกเป็นสมรรถนะส่วนบุคคล 4 สมรรถนะ ประกอบด้วย การบริหารจัดการและการพัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัวและด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ และสมรรถนะตามสายงาน 7 สมรรถนะ 2) รูปแบบการประเมินสมรรถนะครู มีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก กล่าวคือ สามารถจำแนกสมรรถนะของครูที่มีคุณลักษณะและพฤติกรรมในการทำงานต่างกันได้ และ 3) รูปแบบการประเมินสมรรถนะครู มีมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาวรรณ เอกวรรณัง (2560) พบว่า สมรรถนะด้านทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในสภาพสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย ทักษะการแสวงหาความรู้ตลอดเวลาและการพัฒนาตนเอง สถานศึกษา วิชาชีพ สามารถเลือกสรรวิธีการพัฒนาตนเองได้เหมาะสม ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการพัฒนาตนเอง ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีและการคิดขั้นสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของมานิตย์ อาษานอก และชวลิต ชูกำแพง (2560) พบว่า รูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาครู ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการพัฒนา และขั้นสรุปและสะท้อนผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมศักดิ์ ปรามณรงค์ (2560) พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเอง มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และนวัตกรรม 2) ด้านการสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ และ 3) ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย โดยระบุว่าครูจะต้องทำงานโดยถือว่าครอบครัวและเครือข่ายเป็นสมาชิกที่จะช่วยเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ให้คำปรึกษาและเติมเต็มทางด้านการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 กลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า วิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 ควรบูรณาการหลักธรรมเข้ากับสมรรถนะ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสำรวจและประเมินตนเอง (ศรัทธา วิริยะ สติ) มุ่งเน้นความเชื่อมั่นในศักยภาพและประเมินตนเองอย่างซื่อสัตย์ (2) ด้านการศึกษาค้นคว้า (สติ สมาธิ) มุ่งเน้นการรู้เท่าทันสื่อและจดจ่อกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม (วิริยะ ปัญญา) มุ่งเน้นความเพียรในการสร้างสรรค์และจัดการความรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหา และ (4) ด้านการแลกเปลี่ยนและสร้างเครือข่าย (ศรัทธา สมาธิ) มุ่งเน้นการสร้างควมไว้วางใจและมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรภรณ์ แสงอรุณ (2564) พบว่า ครูที่นำหลักพละ 5 มาใช้ในการแสวงหาความรู้จะมีความสามารถในการปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้ดีกว่า มีความกระตือรือร้นในการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการ มีวิจรรย์ญาณในการเลือกรับสื่อ และ

สามารถนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาบูรณาการกับการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ บุญปัญญา (2565) พบว่า องค์ประกอบของการสร้างเครือข่ายวิชาชีพที่ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยการสื่อสารเชิงบวกและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การนำหลักผล 5 มาใช้เป็นกรอบกติกาในการสนทนาและการทำ PLC ช่วยลดความขัดแย้งในการทำงาน ทำให้ครูเปิดใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร เกิดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่เข้มแข็ง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ

3. ผลการเสนอแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักผล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักผล 5 ของกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี นำเสนอผ่านองค์ความรู้รูปแบบ S-R-I-N Model ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสำรวจและประเมินตนเอง (S) เน้นการทบทวนตนเองตามความเป็นจริงและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) อย่างกัลยาณมิตร (2) ด้านการศึกษาค้นคว้า (R) เน้นการใช้วิจารณ์ญาณในการเลือกใช้เทคโนโลยีและมีวินัยในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม (I) เน้นการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบและการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม และ (4) ด้านการแลกเปลี่ยนและสร้างเครือข่าย (N) เน้นการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ลดช่องว่างระหว่างวัย และแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี โดยมีหลักผล 5 เป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ แสงอรุณ (2564) พบว่า การพัฒนาสมรรถนะครูในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องบูรณาการด้วยหลักธรรมผล 5 ครูที่นำหลักผล 5 มาใช้ในการแสวงหาความรู้ จะมีความสามารถในการปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้ดีกว่า มีความกระตือรือร้นในการสืบค้นข้อมูลและสามารถนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาบูรณาการกับการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาศิริวัฒน์ สิริวิฑูโน (2562) พบว่า หลักผล 5 คือธรรมอันเป็นกำลังที่ทำให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน โดย 1) ศรัทธา ทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในเป้าหมาย 2) วิริยะ ทำให้เกิดความอดทน 3) สติ ทำให้เกิดความรอบคอบ 4) สมาธิ ทำให้จิตใจแน่วแน่ และ 5) ปัญญา ทำให้รู้เท่าทันเหตุผล หลักธรรมทั้ง 5 ประการนี้ เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกันจะช่วยให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตนเองอย่างสมดุลและส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ (วิเชียร) (2563) พบว่า ผล 5 เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการนวัตกรรม โดยศรัทธาและวิริยะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความคิดริเริ่ม สติและสมาธิเป็นตัวควบคุมกระบวนการทดลองและประเมินผลนวัตกรรม และปัญญาเป็นเครื่องมือในการสังเคราะห์ผลลัพธ์เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่และขยายผลในระดับองค์กร ทำให้การพัฒนานวัตกรรมมีความยั่งยืน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักผล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 ของ คณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี “S-R-I-N”

องค์ความรู้จากการวิจัย คือ S-R-I-N อธิบายความว่า

S : ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู (Teacher Self-Exploration and Assessment Aspects) หมายถึง ผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน มองเห็นความสำคัญของการประเมินตนเองเพื่อทบทวนได้ตรงตามความเป็นจริง มีความระมัดระวังในการเข้าข้างตนเอง ส่งเสริมวัฒนธรรมการให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างกัลยาณมิตร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน

R : ด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามความรู้และข่าวสารใหม่ๆ ทางวิชาการ (Research and Academic Knowledge Tracking Aspects) หมายถึง ผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน มีวารณฐานและสติในการเลือกใช้เทคโนโลยีและแหล่งข้อมูลวิชาการ โดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือ มีวินัยในการมุ่งมั่นเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้อาจสามารถแปลงทฤษฎี ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และบูรณาการความรู้ใหม่สู่การปฏิบัติงานจริงในห้องเรียนได้อย่างทันทั่วทั้งที่และมีประสิทธิภาพ

I : ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ (Innovation and Knowledge Creation for Professional Development Aspects) หมายถึง ผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน เข้าใจบริบทการแก้ปัญหาของผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ผ่านการลองผิดลองถูก เพื่อกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จัดการความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้บุคลากรมีพื้นที่นำเสนอทดลอง และต่อยอดนวัตกรรมที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

N : ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย (Networking and Opinion Exchange Aspects) หมายถึง ผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน มีความเข้าใจในรูปแบบการสื่อสารเพื่อลด

ช่องว่างระหว่างวัย โดยนำการรับฟังอย่างเปิดใจมาใช้เป็นเครื่องมือ ตระหนักถึงความเชื่อมโยงของการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สามารถวางกรอบการทำงานเป็นทีมที่เป็นระบบ เพื่อให้ครูมีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ลดความขัดแย้ง และแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) อย่างสร้างสรรค์

หลักพละ 5 หมายถึง ผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจันมีการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองและมุ่งเน้นการใช้หลักพละ 5 คือ พลังที่สร้างความเข้มแข็งในการทำงานอย่างต่อเนื่องที่ผู้บริหารสามารถนำหลักนี้ไปใช้ในด้านแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเองในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 5 ของกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน ประยุกต์กับหลักธรรม ได้แก่

1. ศรัทธา (ความเชื่อมั่น) คือ ผู้บริหารและครูส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้เรียนจัดการกับปัญหาความท้าทายด้วยความไว้วางใจ สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพครู เพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่ทุกคนเชื่อมั่นว่าสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้

2. วิริยะ (ความเพียรพยายาม) คือ ผู้บริหารและครูมีการบริหารจัดการตนเองให้มีความอดุสาหะ เคารพในความมุ่งมั่นเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากร ปลูกฝังความไม่ย่อท้อเมื่อนวัตกรรมหรือการจัดการเรียนการสอนพบข้อผิดพลาด เพื่อสร้างแรงขับเคลื่อนในการค้นคว้าและการทำงานอย่างต่อเนื่อง

3. สติ (ความระลึกรู้) คือ ผู้บริหารและครูวางมาตรการการทำงานอย่างมีสติ สร้างความเข้าใจในการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างเคารพ ป้องกันภัยจากข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนหรือข่าวปลอมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการสื่อสารที่รอบคอบ รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี

4. สมาน (ความตั้งมั่น) คือ ผู้บริหารและครูมีการพัฒนาทักษะการจดจ่อต่อเป้าหมาย ส่งเสริมให้ครูมีใจจดจ่อในการไตร่ตรองทบทวนผลการสอนของตนเอง สร้างพื้นที่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่สงบ มั่นคง และมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. ปัญญา (ความรอบรู้) คือ ผู้บริหารและบุคลากรมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ไม่ด่วนตัดสินใจโดยขาดข้อมูล มีความตื่นรู้ในการนำทฤษฎีมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และตัดสินใจแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้วยความรอบคอบและมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูและผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน ควรนำแนวทางหลักพละ 5 (ศรัทธา วิริยะ สติ สมาน ปัญญา) ไปบูรณาการในการจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID Plan) อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ครูมีเป้าหมายและกำลังใจในการพัฒนาตนเองจากภายในอย่างยั่งยืน

1.2 ครูและผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรทำจัน ต้องมีการกำหนดตารางเวลาสำหรับการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือ PLC ภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ เพื่อให้ครูได้สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกันและแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างทันท่วงที

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการหลักผล 5 ของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามหลักผล 5 ที่มีต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง

2.3 ควรศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและต่อยอดสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่องของคณะครูกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตรท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2568). แนวทางการพัฒนา ccs2 การพัฒนาศักยภาพครู. แหล่งที่มา: [http://www.tecs.com/intranet/edumange/detail3 . php?unit_code=ccs2 _devteacher&unitcode=ccs](http://www.tecs.com/intranet/edumange/detail3.php?unit_code=ccs2_devteacher&unitcode=ccs) สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2568.
- เกษมศักดิ์ ปราบณรงค์. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการพัฒนาตนเอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนรงค์ จารุเมธิชน. (2556). การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระครูปลัดสุวัฒนพุทธิคุณ (วิเชียร). (2563). การบูรณาการหลักผล 5 เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา. วารสารวิชาการธรรมศาสตร์, 20(3), 45-56.
- พระมหาศิริวัฒน์ สิริวิฑฒโน. (2562). การประยุกต์ใช้หลักผล 5 ในการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พินสุดา สิริรังษศรี. (2559). การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มาตาการพิมพ์.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2546). พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล ชุด 91 เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มานิตย์ อาษานอก และชวลิต ชูกำแพง. (2560). รูปแบบการพัฒนาครูมืออาชีพตามแนวคิดวิธีการสอนงาน และให้คำปรึกษาโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ที่ส่งเสริมสมรรถนะการสอนของครูในโรงเรียน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(2), 535–547.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. (2568). การเสวนาเรื่องยุทธศาสตร์และการจัดการความรู้พื้นฐานเพื่อการพัฒนาครู. แหล่งที่มา www.manager.co.th/Daily/Viewnews.aspx? สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2568.
- วรารณ แสงอรุณ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพุทธธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- วิภาวรรณ เอกวรรณง. (2560). การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. Research and Development Journal SuanSunandha Rajabhat University, 9(2), 17-24.
- สมศักดิ์ บุญปัญญา. (2565). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูตามหลักพละ 5 เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 8(1), 112.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2568). ข้อมูลสารสนเทศ. แหล่งที่มา <https://suphan1.go.th/> สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2568.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบแนวคิดและตัวชี้วัดคุณลักษณะของคนไทย 4.0. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Conbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. Psychometrika, 16(3), 297-334.
- Likert, R. (1967). Management styles and the human component. New York: Amacom.